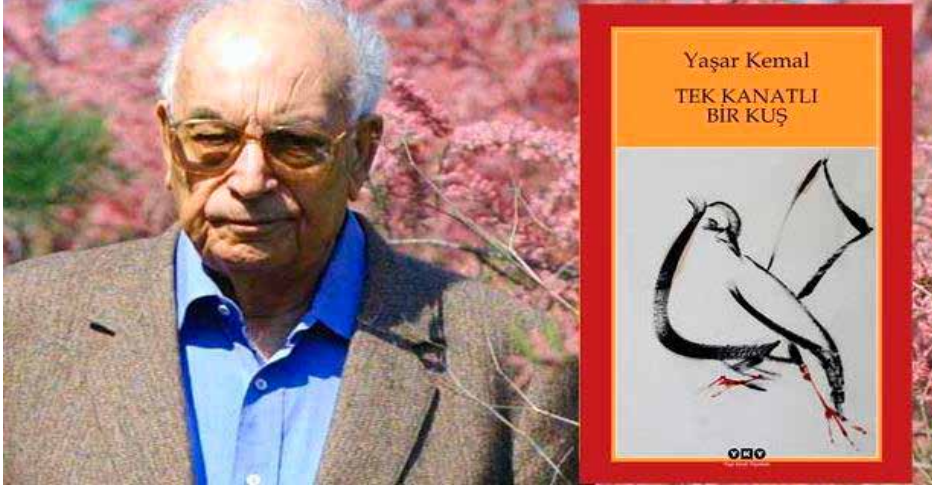

YAYIN DEĞERLENDİRME / REVIEW

Kemal, Y. (2013). *Tek Kanatlı Bir Kuş*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları

Pınar SEZGİNTÜRK¹

Geçtiğimiz günlerde, Norveç Yazın ve İfade Özgürlüğü Akademisi tarafından verilen 'Bjornson Ödülü' ile yazın yaşamını taçlandıran Yaşar Kemal, 1960'ların sonunda kaleme aldığı, ancak bu yıl yayımlamaya karar verdiği yeni romanını okurla buluşturuyor. Edebiyatımızın duayenlerinden Yaşar Kemal, Eylül'de Yapı Kredi Yayınları'ndan çıkan *Tek Kanatlı Bir Kuş* (Kemal, Y., 2013) romanında, “o çok korktuğu ve seneler senesi yazmak istediği korkuyu” ele alıyor.

72 sayfalık kısa bir o kadar da özlü iki bölümden oluşan romanda, atandığı Yokuşlu kasabasına gitmeye çalışan İstanbullu Posta Müdürü Remzi Tavdemir'in ve eşi Melek Hanım'ın öyküsü anlatılıyor.

Birinci bölümde anlatı, 3 günlük zorlu tren yolculuğun ardından Remzi Tavdemir ile kedisini hiç yanından ayırmayan Melek Hanım'ın ıssız bir istasyona gelmesiyle başlıyor. Her atanmada içine düştüğü karamsarlık ve özellikle de korku yine hapsedmiştir Remzi Bey'i... Bunca yıl kasaba kasaba, bucak bucak dolaşan Remzi Bey, tanımadığı insanlardan, tanımadığı yerlerden her zaman korkmuştur. Ona göre “*tanışmadan görüşmeden bir insan ıssız bir ada gibidir. Tehlikelerle doludur.*” (2013: 12) İndikleri istasyonda kimseciklerin olmaması Remzi Bey'in korkusunu bir kat daha arttırmıştır. Yokuşlu kasabasına gitmek için ne yapacaklarını, kime soracaklarını bilemezler. Neyse ki istasyon şefi Sadrettin Bey'i görmesi Remzi Bey'i bir hayli sevindirir. Bir bardak çay

1 Arş. Gör., Namık Kemal Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi. psezginturk@nku.edu.tr

eşliğinde yapılan sıcacık bir muhabbet Remzi Bey'in yüreğindeki korkuyu unutturur. Sohbet sırasında Yokuşlu kasabasının adını duyan istasyon şefi *"Fazla bir şey bilmiyorum ama Yokuşlu'ya bir şey olmuş. Dağ çökmüş altında mı kalmış, geçende birisi anlatıyordu. Bir şey olmuş işte"* (2013: 18-19).diyerek, Remzi Bey'e başka bir kasabaya tayin istemesi için Ankara'ya gitmesini önerir. Korkusuna yenik düşmemekte kararlı Remzi Bey kasabayı kendi gözleriyle görmekte ısrar eder ve istasyondan geçen bir otobüse binerler. Herkes gibi otobüs şoförü de kasabaya gitmekten korkar ve onları kasabanın yakınındaki kavşakta bırakır.

İkinci bölümde ise Büyük Usta, Anadolu'da çok yaygın, kuşaktan kuşağa miras bırakılan ve nedensiz bir korkuya yol açan batıl inançlara değinmeden geçmiyor. Anadolu'da körü körüne kanıksanmış ceviz ağacı ile ilgili batıl inançlardan söz ederek anlatıya devam ediyor: *"Ceviz ağacı çok değerlidir ama altında uyumayacaksın, gölgesi ağırdır. Bir de ceviz ağacının bir huyu vardır, budaklarından birisi oluşurken yakınında kim varsa, ne varsa hemencecik budağın içine resmini nakşederir"*. (2013: 25). Yanlarında getirdikleri eşyalarını ceviz ağaçlarının altına yerleştiren Remzi Bey ile Melek Hanım, onları kasabaya götürecek birilerini beklemeye koyulurlar. Ne gelen vardır... Ne giden... İçlerinde yaşattıkları korku yine gün yüzüne çıkmaya başlamıştır: *"Ne olacağız burada böyle oturup öleceğiz. Kartallar, akbabalar da bizi yeyip bitirecekler, kemiklerimiz kalacak şurada, sandığın üstünde."* (2013: 29).Bu kuş uçmaz kervan geçmez kasabaya nasıl gideceklerdi? Karamsarlık ve korku zihinlerini bir süre meşgul eder. Bu sırada, dağ köylülerinden Yanıkoğlu Hüseyin, kasabaya gitmek isteyen iki çift 'Alamancı' Zeliha ve Hüsam ile isimsiz karı-koca da katılır çiftin bekleyişine. Zeliha dışında kimse korku duvarını aşip kasabaya girmeye cesaret edemez. Zeliha söylentilere kulak asmadan kasabaya girer ancak o da içindeki korkunun resmini görür kuş uğultularından ibaret kasabada... Karanlık, korkunç bir yalnızlık, gölgeler, ecinniler... Korkularına yenik düşüp arkalarına bakmadan eşiyile birlikte geldikleri çiftle oradan ayrılır. Remzi Bey ile Melek Hanım neyi beklediklerini bilmeden devam eder beklemeye Godot'yu bekleyen Vladimir ile Estragon gibi. Biri gelip, kasabanın üzerindeki korku perdesini aralasa da Remzi Bey postanesine kavuşabilse...

Tek Kanatlı Bir Kuş'ta, 1960'lı yıllarda, Yokuşlu kasabasının kavşağında bir araya gelmiş bir avuç insanın korkusunu öyküleyen usta yazar Yaşar Kemal, diğer anlatılarında olduğu gibi, konuşma dilinin yalınlığını ustaca anlatı diline aktarıyor. Bu romanıyla, tek kanatlı bir kuş gibi göklerden uzakta, korkusuna yenilmiş, kabuğunun dışına çıkamayan Anadolu insanının tablosunu okura sunan Kemal, korkusuyla yüzleşecek bir toplum beklentisi içindedir.